

איסקייט אין שבת

פרשת
שלח
כ"ו סיון תשע"ה
גיליון 208

יו"ל ע"י ישיבת תורה - לובלין" פטיה"ק ירושלים ת"ו - בראשות הגאון רבי נחמץ יאנוץ שליט"א תלמידו של מרן פוסק הדור בעל ה"שבת הלוי" זצוקלה"ה

דבר מורינו ראש הישיבה שליט"א "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ"

מדוע לא רצו המרגלים לטול מפרות ארץ ישראל?

בפרשת המרגלים משה רבנו צוה "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ" וקשה א. שאמרו חז"ל בסוטה (לד) שיהושע וכלב לא נשאו מפרי הארץ ואיך אפשר שהם שהיו היחידים שלא דברו כנגד ארץ ישראל לא קימו את דברי משה רבנו? ב. והרי משה רבנו גם רצה לשלח מרגלים כמ"ש רש"י "שלח לה לדעתה... אם תרצה שלח", ומה היה החטא כשאמרו "אפס כי עו העם הישב בארץ והערים בצורות גדולת מאד" שהרי אמרו האמת וקימו שליחותם.

ג. במדרש רבה על הפסוק "ויבאו עד נחל אשכל" כתוב "לא רצו לטול מפרות ארץ ישראל אלולי כלב ששלח את הונו וירץ לפניו ואמר להם אם אין אתם נוטלים או אתם הורגים אותי או אני הורג אתכם לא היו נוטלים". וצריך להבין מדוע לא רצו לטול מפרות ארץ ישראל, והרי הם היו אנשי מעלה "ראשי בני ישראל" בעלי דעה שבלטו מכל דור המדבר שהיה דור דעה, ומדוע לא להביא מפרות שנקדשן בקדשת הארץ ועוד שנה סותר לדברי הגמרא בסוטה שכתוב שהמרגלים לקחו מפרות הארץ והשתמשו עם זה כנגדה?

עם ישראל מקימים מצות בכורים במדבר?

ואפשר לפרש הפרשה בדרך דרוש ולומר שהיה כוונה בין יהושע וכלב למרגלים מה היה הצווי של משה רבנו ומה המטרה לעלות לארץ ישראל, שהם טענו שה' צוה 'שלח לה לדעתה' דעת תורה, והינו שהיה רמזו בזה שיש בזה תועלת טובה למשה רבנו עם דעת של תורה, וכמו שאמרו חז"ל בצווי של אברהם אבינו לה' לה' לטובתך ולהנאתך" וכן אמר ה' למשה הרי גלוי וידוע לפני שאתה לא תוכל להכנס לארץ, ורצונו ה' היה שתהיה התערוותא דלתתא מצד משה רבנו "ויתרו את ארץ כנען" מלשון תור - חפוש ומלשון תורה והינו שהתורה והמצות גורמים לחפש ולתור בדרך הנכון ולראות בגדלת ה' ושם ימצאו תורה ומצות השייכים בארץ, "אשר אני נתן לבני ישראל איש אחד" חוץ שמשה רבנו נתאווה לזכות לקדשת הארץ כבר במדבר מיד אחרי שנצטוו במצות הארץ בהר סיני, לקחת מפרות הארץ שיש בהם את כל המצות התלויות בארץ כדאיתא בגמרא בסוטה (יד) "דרש רבי שמלאי מפני מה נתאווה

משה רבנו לכנס לא"י וכי לאכול מפרה הוא צריך או לשבע מטובה הוא צריך אלא כף אמר משה הרבה מצות נצטוו ישראל ואין מתקמין אלא בא"י אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כלן על ידי" ויהושע וכלב הבינו שכונת משה רבנו היתה שילכו והמטרה היא לזכות אותו במצות הארץ והמצוה הראשונה ששייכת עתה בזמן ש"הימים" מי בכורי ענבים" היא מצות בכורים כי מצות העמר ושתי הלחם אין הכי נמי קנו מהגוים (כדאיתא בריש פירק ההכלת) כי לא היה חיוב שיהיה שלהם משא"כ מצות בכורים דכתיב "בכורי אדמתך" שלך יהא, לכן אמר להם משה "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ", וכונתו היתה לא לחשש אלא להתחזק שאין קרקע נקנית אלא בחזקה (קדושין כז) ולהביא את פרות הארץ למדבר שכתוב "כל המקום אשר תדרך כף רגלכם בו וגו'", וכבר מתחייבים עכשו במצות הארץ (ומתקנים פי תבואו כיון שביאה של מקצת אנשים שמה ביאה ובאמת איתא בחז"ל שאם היו נכנסים כל כולל ישראל בבת אחת ולא היו שולחים שליחים גם משה היה זוכה להכנס לארץ ולא היו באים לחטא המרגלים, ועברה גורת עברה מי מריבה שבכך נגזר על משה רבנו שלא יכנס לארץ (ישראל).

מלחמת כלב עם המרגלים - להרג או להרג

והמרגלים טענו שמטרת הכניסה לארץ היא לרגל ולראות כמה העם היושב בה חזק ומהי הדרך הראויה להלחם בו בדרך הטבע, ובטעם הדבר מדוע לא רצו לקחת מפרות הארץ אפשר לומר בכמה אופנים, א. שפיון שיעזין לא נכנסו לארץ עדין לא זכו בה והפרות הם מגזל וגזל פטור מבכורים, ב. שחששו שבגלל שיעזין לא הגיע הזמן להכנס לארץ, כל קיום המצות התלויות בארץ הוא אסור 'בל תוסיף', ג. שחששו שמא לידי הענק יהרגו אותם והיו פקוח נפש, ד. שאמרו "גדול המצוה ועושה משאינו מצוה ועושה" ולכן לא רצו להביא בכורים מפרות הארץ לפני שנכנסו לארץ והתחייבו, אבל יהושע וכלב טענו שברגע זה שהם הולכים בארץ ישראל בכף הם זוכים בה, וממילא הם חייבים במצות התלויות בארץ ואין אסור גזל ולא אסור 'בל תוסיף', ולכן כלב שלח את חרבו, שידע שאם הוא לא מכריח

אותם לקיים את דברי משה רבנו, לבסוף הם יכפרו בכל דברי משה רבנו ויהרגוהו, לכה אמר 'או אתם הורגים אותי', ובה אפשר לפרש שאחר שכלב שלח את חרבו והמרגלים ראו שאין להם ברירה אלא להוציא את פרות הארץ, התחכמו ולקחו את האשכול בשמונה, שכן הדין שלומדים מהפסוק "בכורי אדמתך" שאם זה שיד לרבים לא יכול להביא בכורים ואין בכך מצוה (בכורים א) ועל כן לא יעברו על אסור 'בל תוסיף'.

פיצד קיים משה רבנו מצות בכורים?

ויהושע וכלב לקחו בתחלה תאנה ורמון כדי להביאם בכורים לפני ה' כמו שצוה עליהם משה, וזה רמזו במה שנאמר "למקום שהוא קרא נחל אשכול על אדות האשכול אשר פרתו משם בני ישראל", שאינו מובן מדוע קורא למרגלים בשם 'בני ישראל'? אבל כיון שזכו כעת בארץ לכן נקראים בשם בני ישראל שזה תחלת כניסתם לארץ, אבל המרגלים השתמשו בכך כדי להוסיף על מה שכבר היה רע בעיניהם שראו ערים בצורות גדולות מאד, לידי הענק ועם עז, ולכן רצו לומר בשם שפרותיה משנים כף אנשיה משנים וגבורים וגבוהים, וכשראו זאת יהושע וכלב נתנו בידם את התאנה והרמון ולא נשאו כלום, ומבאר מדוע כשבאו לפני משה ואהרן כתוב "ויספרו לו" ולא נאמר בלשון רבים "ויספרו להם", כיון שבאו לפני משה רבנו כי משה היה כהן גדול כדאיתא בזבחים (קא) משה רבנו כהן גדול וחולק בקדשי שמים היה שנאמר (ויקרא ח כט) "מאיל המלאים למשה היה למנה" (וכן הוא בויק"ר) ולקחו יהושע וכלב את הפרות מדי המרגלים ונתנוהו דורון למשה שהרצה לנסף י"ו על גבי המזבח ימלא גרונם של תלמידי חכמים י"ו ונחשב כבכורים וכן משה רבנו זכה בפרות מההפקר וקיים מצות בכורים, ואמרו "באנו אל הארץ" על שם מה שנאמר "וגם זבת חלב ודבש" על שם מה שמתודים בבכורים "ויתן לנו את הארץ הזאת ארץ זבת חלב ודבש", ואמרו "וזה פריה" על שם מה שהמביא בכורים אמר "ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה", ואחר כך באו שאר המרגלים והוסיפו "אפס כי עו העם וכו'", והוציאו את דבתם רעה על הארץ, ומיד בא

גנה בירושלים פהכנה לבכורים בבית המקדש

אבינו שבשמים, רחם עלינו וזכנו לחד אותך על כל שפע הפרות והמאכלים שאתה נותן לנו, וזכנו שתחון אותנו בדירה נאה בירושלים עיר הקדש ושיהיה בסמוך לה גנה, שנוכל לעמד בגינה זו בעת שהפרות יחנטו בעצים, ונקרא בקול גדול לעיני בנינו וידידנו ונאמר: אלה הם הפרות ראשית פרי האדמה שנתן לנו ה', והנני עמה רוצה להביאם לבית ה', ולקיים מצות בכורים. אגא ה', בנה ביתך כבתחלה וכוונן מקדשך על מכונו והראנו בכנינו ושמחנו בתקונו.

להיות פ'שעוה' לפני הת"ח הצדיקים

רחם עלי וזכני לבטל דעתי לגמרי לפני התלמידי חכמים הצדיקים שבדורנו שיש בהם את דעתו הקדושה של משה רבנו, והם מלמדים אותנו בדור הזה את המעשה אשר נעשה, ואת הדרך אשר נלך בה, וזכנו ללמד מיהושע בן נון שהיה תלמידו הנאמן של משה רבנו, וכשמו פן הוא 'יהושע' אותיות 'שעוה', כי היה מרבה ומשפיל עצמו לפני משה רבו, והיה כאין וכאפס לפניו בבטול הישות, כי רק על ידי שיהיה בנו שפלות נוכל לקבל תורה מהתלמידי חכמים הצדיקים הגדולים שבדורנו, רחם עלי אבי הרחמן שלא אאבד את עולמי על ידי גאותי, כי אתה יודע יצרנו כמה גאוה טמונה ומשרשת בלבי שבאה לי ירושה מאבותי ואבות אבותי, אגא ה', חטאתי צויתי פשעתי לפניך, אנתנו ואבותינו חטאנו.

הגאוה סותמת את עיני ואזני של האדם

חוסה עלי ועשה עמי פלא לחיים, וזכני להוריש ולגרש מלבי וממחי ומנפשי את מדת הגאוה, ואשפיל את נפשי וגופי עדי עפר, ונפשי כעפר לכל תהיה, חוסה עלי, כי אם אמשיך עם גאותי הגדולה הרי שעניי יהיו סתומות חס ושלום, ולא אראה מהו רצונך, כי הגאוה לא חפץ לשמע דברי תלמידי חכמים הצדיקים מגאותו, ורק כשאוריד ראשי ואשפיל עצמי אזי אוכל לקבל תורת משה, ואתה תפתח את עיני לראות את רצונך.

מן האדם הוא הפוך ממחם האמתי של הת"ח הצדיקים

על פן חוס וחמול על נפשי האומללה והמשפלת עד שאול תחתיה, וזכני להשפיל עצמי עד עפר בכל רוחי נפשי ונשמת, וזכני על ידי השפלות הזו להכיר את התלמידי חכמים הצדיקים הגדולים במאד מאד, ואקבל מהם דרך ה' לעשות צדקה ומשפט, ולא אסור מדבריהם ימין ושמאל, ואפלו יאמרו לי על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין אקבל דבריהם, כי אדע בידיעה גמורה ושלמה שמחי הוא הפוך ממחם האמתי של הצדיקים שהם דבקים וכלולים בה, שאתה חותמך אמת, ועל פן הדברים שנדמים לי לימין וטוב אצלם זה שמאל ורע, והדברים שנדמים לי לשמאל ורע הם אצלם ימין וטוב, ולכן אקבל את כל דבריהם כנתינתם מסיני אמן סלה, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי.

(מתוך הספר 'יערב עליו שיחי').

ש"ת בעבודת ה'

ש. כתוב בספרים הקדושים שכשאדם צריך לעבד על מדה מסוימת עליו לקחת חדש שלם שבו הוא עובד על המדה הזאת, אם קורה לאדם שנפל במדה זו במשך החדש האם עליו להתחיל חדש מההתחלה?
ת. גם אם אדם נופל פעם או פעמים זה לא נורא ועליו להתחזק ולהמשיך, אבל אם הוא רואה שהוא נפל כבר פעם שלישית, עליו להתחיל חדש מההתחלה, ואם הוא רואה שבכל זאת הוא לא מצליח במדה זו ונופל מדי הרבה פעמים, יכול להיות שעדיף שיעבר לנסות לעבד על מדה אחרת.

ש. יש אנשים שכשהם רואים אדם טוב שרוצה לעזור הם מתחילים לנצל אותו, מה אפשר לעשות בכזה מצב?
ת. בתחלה אפשר לנסות לעזור לו, ואם רואים שזה מתחיל להיות באופן קבוע וקשה לעשות את מה שהוא מבקש, אפשר לשלח אליו אדם שהוא מעריך ונוח על הבריות, שיאמר לו בעדינות שקשה לו לעשות את מבקשו מפני שזה יגרם לו שלא יהיה לו חשק לעזור לאף אחד.

מטרת שלוח המרגלים היתה בכדי שיביאו בכורים משבעת המינים שנתברכה בהם ארץ ישראל ועל ידי כך יכנס בכלל ישראל חשק וצפייה להכנס לארץ, וכמו שמדגישה התורה 'והימים ימי בכורי ענבים' וכן בימנו צריך להתבונן בפרות הנפלאים והמתוקים שהבורא יתברך נותן לנו ולהודות עליהם ויבד בבד ליחל ולצפות לזמן שנקטף משדותינו ונביא בכורים לבית המקדש השלישי שיבנה במהרה בימינו אמן.

(מתוך הספר 'מתיקות המועדים לילדים')

כלב והוסיף 'ויהי סלב את העם... ויאמר עלה נעלה וירשנו אתה' שכבר החילונו בירושת הארץ וכבר עלינו וירשנו אותה ונוסיף לעלות ולרשת, ולכן יהושע וכלב זכו להכנס לארץ ישראל כמבאר בחז"ל, וזה הסבה שהביאו מפרי הארץ כדי לקום מצות בכורים שזה היה עקר המצוה לתור את הארץ ולא הביאו כנעני הרוג אף על פי שבכף היו מפיגים את הפחד שנכנס בלב עם ישראל מדברי המרגלים.

יהושע וכלב קונים את הארץ בחזקה

וזה הפרוש במה שמבא במדרש לקח טוב מה ענין פרשת נסכים לענין המרגלים וכו' ועכשו קבע זמן לביאתן - לאחר מ' שנה, מיד נתן להם מצות הנהיגות בארץ והמצוה הזאת תלויה לאחר ירושה וישיבה לכך נסמכה פרשת נסכים למרגלים. ולכך בין ב' פירשו הללו נאמר 'ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו' ומהי הרוח אחרת? שהוא סבר שהירושה כבר חלה תכף בכניסתם, כשהלכו את הארץ לארצה ולרחבה קנו אותה מדין חזקה דדיש אמצרי (ב"ק ט), לכן ההרגשה שלו היתה 'והביאתיו אל הארץ אשר בא בה' ההרגשה שלו היתה שהוא עכשו בא לארץ ולפיכך 'וורעו ירשנה', כיון שאביהם קנה אותה בחזקה יש לבנים בה דין ירושה. ובה מישב המדרש רבה (פ"ו) 'א"ר זכאי דשאב אמרו ישראל לפני ה' רבש"ע בכל מקום אתה קורא אותה ארץ כנען וכאן ארץ מושבותיכם, אמר להם ה' חייכם נתתי אותה לאברהם ליצחק וליעקב, וכלם מן המקרא וכו'', ולכאורה דברי המדרש מקשים מה השתנה עתה לאחר חטא המרגלים, אלא הפרוש שה' אמר להם שלאחר כניסת יהושע וכלב שהם קנו הקרקע וקימו חזקה על ידי הליכה לארצה ולרחבה לכן הארץ נחשבת 'ארץ מושבותיכם'.

מלחמת כלב והענקים מי יעשה חזקה בארץ

ולכן רדפו הענקים אחריהם וכמו שכתוב במדרש (שה"ש וט"א ו ט) בשעה שבאו לחמת אמר להם משה אל תכנסו כגנבים אלא 'והתחזקתם' - הינו עשו חזקה, 'ולקחתם מפרי הארץ' - כדי שיהיה ידים מוכיחות להוכיח לכלל ישראל שעשו חזקה - התחילו האמורים אומרים לא באו אלו אלא לקצץ את האילנות - ועל ידי זה יעשו שנוי בקרקע שיקונה בתורת חזקה, כמו נעל גדר ופרץ - היו אחיזקו ששי ותלמי שנקראו כן על שם שעושה תלמים בקרקע בהליכתו, כי הוא רצה גם כן לעשות חזקה ולבטל החזקה של יהושע וכלב - התחילו רודפים אחריהם וכו' וכלב נפל לאחורי הגדר וכו' משמע שעשה כלב חזקה מדין גדר, ובאו הענקים והפילוהו לאחורי הגדר לבטל חזקתו ולא עלתה בידם.

מה שוחח כלב עם האבות הקדושים?

עוד איתא במדרש 'ויבוא עד חברון' - זה הקב"ה שבא לחברון להודיע לאבות שהגיע זמן שישראל נכנסין לארץ מפני השבועה שנשבע להם, וזה לא סותר לפשט הגמרא שכלב הלך לחברון להשתטח על קברי אבות כי כשכלב הלך לחברון השכינה הלכה עמו, וכלב הלך לשם עם השכינה בשביל להודיע לאבות שכבר עשה חזקה בארץ ונתקיימה שבועתו של הקב"ה, ואף שלבסוף נתעפכו

במדבר מ' שנה, אבל כבר אז עשו קנין בארץ לכך הודיע הקב"ה שהגיע זמן שישראל נכנסין.

המרגלים עדין קיימים - הבה נזהר מהם

וטעות זו יכולה להיות בכל דור, שבגלל חשש שמא לא יעשו את המצוה כהגון יבטלו את המצוה לגמרי, ויצא שכוונו בהפסדו. אם כתוב בתורה כמה חשיבות יש לפרות ארץ ישראל, ובשמיטה, שמוסרים נפש על כך להפקיר את השדות והפרות מתקדשים, בודאי זו זכות גדולה לאכול מפרות אלו, ומשה רבנו אמר 'והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ', שדבר זה צריך גם חזק לקום את המצוה ולא לחשוש חששות שגורמים לבטל את עקר המצוה, כמו שיש עמי הארץ שנמנעים מלאכל שמיטה מחשש פניו, וה' ומצוה לאכול מפרות הארץ ולהתקדש בקדשתם, ובדבר שאין אפשרות להתמיר כמו שמא יפול הפרי לארץ וכמה טפות ממנו ילכו לאבוד, אסור לחשוש, והתורה לא נתנה למלאכי השרת, וכי כשיבנה בית המקדש במהרה בימינו, האם שיר שיהכניס יחששו שמא לא נטהרו פדין בדברים שלא מעכבים השרה ובכך יבטלו את כל עבודת בית המקדש ח"ו, ואפשר שבגלל החששות הללו אנו לא זוכים באמת לקדשת הארץ, שכן כתב החסד לאברהם' שבזמן הגלות הקב"ה כסה את ארץ ישראל בכעין שטיח כדי לחצוץ בין הרשעים שנמצאים עליה לבין קדשתה, ולכן אנו לא רואים לקדשת ארץ ישראל ולא אוכלים מפרותיה.

הדרך להנצל מלעבר על רצון ה'

ואם נתבונן בשרש הדברים מה הביא את המרגלים שהיו צדיקי עליון לטעות בטעות זו ולעבר על דברי משה, ולעמת זאת יהושע וכלב עמדו כנגדם בעזות להעמיד את דברי משה רבנו על מקומם, שכלב אמרו עליו חז"ל 'כלו לב' אבל כאן עמד בעזות ככלב, כעין מה שאמרו בגמרא (מו"ק טז) על דוד המלך שבביהמ"ד היה מתעדן כתולעת, ובחזק במלחמה היה כעץ ארו, כך גם כלב היה רך וכלו לב לקבל דברי משה רבנו, אבל כשנלחם כנגד האחרים היה עז ככלב, רואים מכאן שהגדלה והדעה של המרגלים בלי להתבטל לדעת משה רבנו היא שגרמה להם לחלק עליו, ובאו לדבר לשון הרע על א"י, שלא האמינו שיוכלו לכבוש עם עז כזה וערים בצורות כאלו, והשתמשו לכך עם פרות הארץ ואמרו 'כשם שפרותיה משנים כף יושביה משנים וכו'. וזה היסוד הגדול שרואים בפרשה - שמי ששמע למשה רבנו לא נכשל.

אדם יכול לעבור על אסורים בשביל לומר צד במחלוקת

וידועים דברי הזהר הקדוש בחמר הדבר לומר שהתורה היא ספור דברים שהיה בזמן המדבר וכדומה ח"ו אלא התורה הקדושה שיכת בכל דור ודור, והתורה נתנת בכל דור לפי הדרך שלו שנסללת על ידי מנהיגי אמת, והרי זה קל וחומר אם בזמן דור דעה שקרה ועדתו היו 'נשיאי עדה קרא' מועד אנשי שם', וכשבאו לביטול שאלו און בן פלת אמרו חז"ל (סנהדרין קט) שאשמו הצילתו על ידי שטרקה שערות ראשה בפתח ביתה, וכשראו אותה חזרו לאחוריהם, והינו שכל המחלוקת על משה רבנו נדחתה בשביל שמירת עיניהם, בדור שלנו אדם יכול לעבור על אסורים בשביל לומר צד במחלוקת אם כן על אחת כמה וכמה צריכים להזהר מלומר דעה שיכולה לסתר דעת תורה כי בכך יכול להגרם מחלוקת שהיא

חמורה מהכל.

"אפלו אם אומר לה על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין"

ואם כן מה יעשה האדם והרי בודאי שצריך להתחזק בצניעות, קדושה וטהרה ובשאר עניני יראת שמים ולקיים את התורה בדקדוק ואיך נדע במה להתחזק, ומה נדחה מפני מה? על כן אמרו חז"ל ענוה גדולה מכלם שפשאדם משפיל את נפשו וידוע את ערכו אז ענינו נפתחים לראות דרך ה', ויתפלל ויקבש לגלות דרך ה' ועצות התורה, וה' יאיר עיניו ויוכל לקבל ממנהיגי אמת עצות, שייאה בחוש ויבחין כיצד זה טוב לו ולנפשו [שהדרך להבחין בין טוב ורע כל אדם פשוט יכול להבחין על ידי ששומע באזניו במה מדברים]. ואמרו חז"ל 'ככל אשר יודע - אפלו אם אומר לה על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין כמו שפרשנו לעיל שיש דקדוק הלכה שיכול לבא לידי בטול ענין דאורייתא, ויוצא שכוונו בהפסדו, ואצל האדם הוא כעברה ממש, אבל על ידי שמתבוננים בשרש הדברים הוא רואה שבשבילו הוא ימין, ועל זה אמר דוד המלך 'רחבה מצותך מאד' (תהלים קיט) שלכל מצוה יש ענפים שמרחיבים את המצוה, ודגמא לכך מה שכתב בספר החנוך במצות 'ואהבתם את הגר' שכונת התורה לא רק לענפים שהתגיר אלא כל אדם שמרגיש לא רק במקום אחר יש מצוה לקרבו, ומקיימים בזה מצות 'ואהבתם את הגר' (ולא ח"ו לעבור על אסור 'בל תוסיף' אלא לכל מצוה יש ענפים ושרשים).

אדם צריך להרגיל עצמו לשמוע לכל אדם

והעצה לכך היא שישים אנוני כאפרכסת (תגיגה ג) שירגיל עצמו לשמוע לכל אדם, וזה יביא את האדם לשמות בצמא את דבריהם של הת"ח שידע להיכן לבוא כדי לשנות מים חיים' דברי תורה שישפיעו על נפשו, וכך לא יבוא לכלל טעות. וזה הטעם הפשוט למה שפסק השלחן ערוך (או"ח סי' ב) אסור לילך בקומה זקופה שדוחק רגלי השכינה - שמראה על גאווה שמסלק השראת השכינה, כי כשאדם משפיל עצמו או עיניו - עיני השכל יכולים לראות, וכך יוכל לקבל דברי תורה מחכם, ומה שאין כן המגביה עצמו ומתגאה - דוחק רגלי השכינה ועיניו נסתמות מלראות את ה' יתברך וכך יכול בודאי לבוא לידי מכשול וטעות.

הזהירות של הגר"ש וואונר זצוק"ל ממחלקת

ובענין עד כמה חמור שלא מבטל דעתו לדעת גדולים שיכולים לבוא על ידי זה לידי מחלוקת וגורם לחרבן ביהמ"ק, אמר מורי ורבי הגר"ש וואונר זצוק"ל לאחר שנת תשע"א שאז היתה סערה צבורית סביב נושא מסים שאים לפלג את עם ישראל בין העדות באופן קשה ביותר, ונסע הגר"ש זצוק"ל עם כל מאת שנות תורה ופסיקה והשפין שלום, ואמר אז שאם יש לו זכות לחלק בגן עדן על כל התורה שלמד ולמד, זכוי הרבים ופסקי ההלכות שפסק ונשא את על הדור על צארו, מעמד לו לזכות ההודמנית הו שנתנה לו משמים להשפין שלום, וזה עולה על הכל.

מכל הנאמר יוצאים שתי יסודות שלולא הם האדם יכול להכשל ולבוא לידי אסורים, והם א. הוא הענוה שישפיל עצמו וידע את ערכו כלפי מי שאמר והיה העולם, ב. על ידי השפלות ויכול להתפלל ויקבש למצוא את דרך התורה, ויוכל לבטל דעתו לפני מי שגדול ממנו, ויזכה לגלות את פרות התורה ודרכה. יהי רצון שנוקה להנצל מחטא המרגלים ומענפייה של חטא זה, ולהתקדש בקדשת ארץ ישראל, וליילך בדרך התורה כל ימי חייו ולביאת משיח צדקנו בב"א.

חתנה ללא תזמורת?!? - כמעט...

אחרי הארוסין של א. ק. התקשרתי לתאם עם התזמורת לחתנה שהחתנה אמורה להערוך בסיעתא דשמיא בין כ' לכ"ד סיון תשע"ה והזמר נתן אשור על זה לאחר כמה ימים נקבעה החתנה בשעתו"מ לכ"ג סיון ומיד התקשרתי לזמר להודיע לו על התאריך המדיק ושוב הוא אשר זאת וכך סכמו העניינים לכאורה על הצד הבטוח ביותר!

אך הבורא יתברך רצה אחרת, בתוך תקופת הארוסין הזאת התקיימה חתנה לאברך החשוב ח. י. בחתנה הזאת נגש הבחור י. א. לזמר וספר לו שהוריו עומדים לחתן ותאריך החתנה עומד להתקיים ביום חתנתו של א. ק., בקול הזמר שיציע להוריו שיקחו אותו לחתנתם במחיר טוב, הבחור התפלא ואמר לו 'אין לך חתנה מסימת ביום זה?' [כשהוא מתכוון לחתנתו של א. ק.] והזמר משיב 'לא קנים לי שום חתנה בתאריך זה, לבנתים אחי החתן שעמד שם התפלא למשמע אזניו ולא הבין מה הולך פה, מיד נגש אלי ואמר לי זאת אף אני מסבות מסימות הסחתי דעתי מזה, וכך חלפו כל חדשי הארוסין עד היום יום ג' כ"ב סיון שזהו יום אחד בלבד קדם מועד החתנה, באותו בקר דברתי עם מו"ר ראש הישיבה שליט"א ובסוף דבריו הורה לי לגשת לאברך החשוב א. ז. ולשאל אותו האם דבר כבר עם אותו זמר שימתן לו את הדיסק של החתנה שלו שעדין לא נתן לו, ושיעביר לו אותו עתה בהזדמנות שיפגש אותו בחתנה מחר, ואני לא הבנתי עד כמה הדברים נחוצים לאמרם ועוד לא הספקתי לאמרם לו וכבר הגיע השעה אחרי שלש בצהריים, והאברך א. ז. חשב לעצמו 'שוב פעם אין לי אפשרות להתקשר לזמר לבקש ממנו את הדיסק כי הורה לי להתקשר אליו רק עד השעה שלש', אף הפעם לחצו עליו בבית להתקשר אפלו שעבר כבר השעה שלש, ונענה לבקשתם והתקשר לזמר והוא השיב לו בהתנצלות גדולה שהוא מתבייש שעדין לא העביר לו את הדיסק הזה, ואמר לו להתקשר למי שאחראי על ההקלטה כי אצלו הדיסק, הוא התקשר מיד אליו ובקש ממנו שיעבירו לו בחתנה מחר, אף הוא לא הבין על איזה חתנה הוא מדבר ושאל האם הוא מתכוון לחתנה של י. א. (וכונתו להסביר כנראה שבכלל אינו מגיע לשם), אז הוא אמר 'לא, על החתנה של א. ק., והוא לא הבין על מה הוא מדבר ובקש לו להמתין רגע, מיד הוא התקשר לזמר וספר לו זאת ואף הוא לא הבין על איזה חתנה מדבר כי לא רשום לו שום חתנה ביום זה, אף הוא לא הסתפק בזה והתקשר לאברך א. ז. ואמר לו 'אף אחד לא ספם אתי על חתנה מחר, מחר אחי מחתן את נכדתו ואני הולך לחתנה שלו, תתקשר ותעביר את זה לאחראי', הזמר לא הסתפק בזה והוא בעצמו התקשר לאחראי (אלי) ושאל בבקשה: 'מדבר על חתנה אתנו מחר? השבתי ודאי!', הזמר: 'לא ספמנו כלום?!' אני: 'דאי שסכמנו תזכר טוב שבתחלה הודעתי על

תאריך לא ברור בדיוק ואחר כך הודעתי על התאריך המדיקו, הוא כנראה נזכר בזה ושאל מיד 'איפה החתנה? באיזה שעה?' העברתי לו את הפרטים ואז הוא היה צריך לארגן את התזמורת עם חמש כלים בגצע אחד מהיום למחר, ובחסדי ה' ונפלאותיו הגדולות הכל סדר תוך כשעתיים בערך, רק שמחמת שיש לו באותו יום חתנה לאחיו, הורה שהוא מסים את התזמורת תוך ארבע שעות מדיקות דהינו כיון שהחפה מתחילה בשעה שבע לכן בשעה אחת עשרה הכל מסתים, בהשגחה פרטית הצלחנו להסביר לו שהחפה מתחיל בשעה שבע וחצי / שבע ארבעים וחמש, ולכן שיהיה תזמורת עד אחת עשרה וחצי / אחת עשרה ארבעים וחמש כדי שהחתנה תתקיים במלא השמחה, ואמנם זה היה לו קשה כי כנראה יצטרף בגלל זה לומר על חתנת אחיו אף בחסדי ה' ונפלאותיו הסכים לזה, הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו.

וזה כעין "אודך ה' כי אנפת בי" - תודה לה' שהתעכב הדיסק של א. ז. מלהגיע עד היום שזה כבר חצי שנה בדיוק מחתנתו, והגם שבחתנתו של י. ג. שהתקיים לפני כמה חדשים הדיסק היה כבר מוכן אצל הזמר בתיקו לתנו לו, ה' השפיע זאת מלבו ונדחה עד עתה, כי דרך זה נמנע מאתנו ומהחתן צער גדול ועגמת נפש גדולה לערוך חתנה ללא תזמורת, וכפי שאמר החתן שאלו היה מגיע לחתנה והיה מגלה שאין תזמורת אינו יכול לשער איזה צער ועגמת נפש היה נעשה לאיובי ישראל... ועתה נתקיים "ישוב אפך ותנחמני", שנעשתה מזה נחמה גדולה ועתה ראוי להוסיף ולספר מה שבכלל זה שאותו זמר הגיע לחתונתו של א. ז. זה היה נס גדול כי הוריו התקשו להביא זמר זה מפני קושי בתשלום, אף א. ז. התעקש על כך מחמת שהזמר הזה ידוע בתור ירא שמים גדול, והגאון ר' שלמה זלמן אויערבך שהשתתף פעם בחתנה שהוא נגן שם, התעכב במשך כשעתיים והגבאי הפציר בו כל הזמן 'מדוע הרב לא הולך? הרי תמיד הרב לא נשאר בחתנה יותר מחמש דקות?', השיב לו 'בכל חתנה כל יום אני סולד מהנגונים המודרנים שמנגנים אבל אצל זמר זה אני מרגיש שהוא מזמר ביראת שמים ולכן אני חפץ לשמוע את הנגונים שלו', ולכן בכל חתנה שהזמר הזה היה מנגן א. ז. היה נגש אליו בלחיצת יד ואהבה גדולה והיה מספר לו שהוא מתפלל תמיד שהוא יהיה הזמר בחתנתו, וכשנתקשו הוריו לקחתו גלה להם דעתו שמוכן שיהיו מנות פלאפל בחתנתו והעקר שיבוא הזמר הירא ה' הזה, וכששמע מזה חמיו מיד הסכים יחד עם הוריו לקחת את הזמר הזה ותזמורתו, ועתה מתגלה למפרע כמה רוח יצא מפה שעל ידי זה עתה נצלנו מעגמת נפש גדולה בחתנת א. ז. הי"ו כי עכב ה' את הדיסק אצל הזמר עד עתה כדי למנוע כאן עגמת נפש, יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם.

נח אלו | 971 | 054-8945329